

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Polisi Cyfarfodydd

1.0 Rhagarweiniad

2.0 Y Cyd-destun Polisi a Deddfwriaethol

3.0 Y Fformat ar gyfer Cyfarfodydd

4.0 Presenoldeb Aelodau, a Chworwm

5.0 Cadeirio Cyfarfodydd a phleidleisio

6.0 Y cyhoedd yn mynychu a chymryd rhan

7.0 Gwybodaeth Gyfrinachol neu Eithriedig

8.0 Ymddygiad ac Ymarweddiad

9.0 Tarfu ar Gyfarfodydd

10.0 Hysbysiadau, agendâu ac adroddiadau

11.0 Cofnodi Penderfyniadau, a Chofnodion

12.0 Hyfforddiant, cefnogaeth a chymorth technegol

1.0 Rhagarweiniad

- 1.1 Mae Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (“yr Awdurdod”) wedi llunio’r polisi hwn ynglŷn â sut y bydd yn cynnal ei gyfarfodydd er mwyn esbonio’r modd y mae’n cynnal cyfarfodydd o’i aelodau, a sut caiff y cyhoedd eu gwyllo a/neu gymryd rhan ynddynt.
- 1.2 Mae’r polisi hwn yn gymwys i gyfarfodydd yr Awdurdod, ei bwyllgorau ac unrhyw baneli sy’n cynnwys cynghorwyr neu aelodau cyfetholedig a drefnir yn unol â Deddfau Llywodraeth Leol 1972 a 2000. Nid yw’n gymwys i gyfarfodydd gweithio mewnol rhwng gweithwyr yr Awdurdod nac i gyfarfodydd busnes y gallent eu cynnal gyda chynghorwyr o bryd i’w gilydd.

2.0 Y Cyd-destun Polisi a Deddfwriaethol

- 2.1 Mae’r Awdurdod yn cynnal cyfarfodydd o’i gynghorwyr yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac, yn achos y Pwyllgor Safonau, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2000, ynghyd ag is-ddeddfwriaeth o dan bob statud.
- 2.2 Caiff y polisi hwn ei lunio yn unol â dyletswydd yr Awdurdod o dan adran 47 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.
- 2.3 O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015, mae’r Awdurdod wedi ystyried sut mae’r polisi hwn yn cyfrannu at y 7 nod llesiant a’r 5 ffordd o weithio.

Tymor hir	Mae’r Awdurdod yn cwmpasu ardal ddaearyddol fawr, ac mae’n cydnabod yr allyriadau CO2 sy’n gysylltiedig â mynychu cyfarfodydd. Bydd yn ceisio lleihau’r allyriadau hynny drwy deithio pan fo raid yn unig.
Ataliol	Mae’r Awdurdod yn llywodraethu’r Gwasanaeth Tân ac Achub, sydd â chyfrifoldebau ataliol allweddol. Mae sicrhau bod ei gyfarfodydd yn effeithiol a thryloyw yn rhoi cyfeiriad ac atebolrwydd democrataidd i’r modd y caiff y Gwasanaeth ei reoli.
Cynnwys	Rhaid i holl gyfarfodydd yr Awdurdod a’i bwyllgorau fod yn agored i’r cyhoedd oni bai eu bod yn ystyried amrediad bach o bynciau sydd wedi’u gosod mewn statud. Mae cynnal cyfarfodydd yn rhithiol neu yn hybrid, a rhoi recordiadau o gyfarfodydd ar y wefan, yn hybu tryloywder ac yn galluogi mwy o bobl i weld cyfarfodydd yn fwy rhwydd.
Integreiddio	Dim effaith

Cydweithio	Mae hwyluso cyfranogiad cyngorwyr etholedig ym musnes yr Awdurdod yn gymorth i hwyluso integreiddiad rhwng yr Awdurdod a'r 8 Chyngor Sir/Bwrdeistref Sirol y maent yn dod ohonynt.
Cymru lewyrchus	Dim effaith.
Cymru gydnerth	Newid arferion gwaith a datblygu sgiliau ar gyfer gwasanaethau a chymunedau mwy cydnerth wrth i'r boblogaeth a'r hinsawdd newid yn y tymor hir.
Cymru iachach	Dim effaith.
Cymru fwy cyfartal	Mae cyfarfodydd ar-lein neu recordiadau yn galluogi mwy o bobl i weld cyfarfodydd yn fwy rhwydd, ni waeth a ydynt yn gallu mynychu'n bersonol ai peidio.
Cymru o gymunedau cydlynol	Mae galluogi mynediad a chyfranogiad mewn strwythurau penderfyniadau democrataidd yn gwella cydlynoldeb ein cymunedau.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Sicrhau bod pob cyfarfod yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog.
Cymru sy'n ymatebol yn fyd-eang	Mae mwy o wasanaethau digidol yn lleihau'r angen i deithio ac yn lleihau'r angen am adnoddau fel tanwydd a phapur, gan ostwng allyriadau CO2 a'r defnydd o adnoddau.

3.0 Y Fformat ar gyfer Cyfarfodydd

3.1 Gall cyfarfodydd gael nifer o fformatau, yn seiliedig ar rai neu'r cyfan o'r cyfranogwyr a fydd yno'n bresennol. I ddibenion y polisi hwn, cânt eu diffinio fel

- Cyfarfodydd corfforol – mae'r holl gyfranogwyr yn bresennol yn gorfforol yn yr un ystafell, a rhaid iddynt fod yno'n bresennol
- Cyfarfodydd hybrid - mae rhai cyfranogwyr yn bresennol yn gorfforol yn yr un ystafell ond caiff eraill ymuno â'r cyfarfod gan ddefnyddio meddalwedd cynadledda o bell (fideo a/neu'r ffôn), neu bydd eraill yn gwneud hynny
- Cyfarfodydd o bell – mae'r holl gyfranogwyr yn ymuno â'r cyfarfod gan ddefnyddio meddalwedd cynadledda o bell (fideo neu ffôn)

- 3.2 Pan gaiff Adran 47 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ei gweithredu, ni fydd cyfarfodydd corfforol yn cael eu caniatáu mwyach. Bydd raid i'r Awdurdod gynnal naill ai cyfarfodydd hybrid neu gyfarfodydd o bell.
- 3.3 Caiff cyfarfodydd yr Awdurdod a'i Bwyllgorau (Panel Gweithredol, Pwyllgor Archwilio a Phwyllgor Safonau), ynghyd â'r Bwrdd Pensiwn Lleol, eu cynnal fel cyfarfodydd o bell yn y tymor byr, o bosibl tan y Cyfarfod Blynyddol yn 2022. Bydd yr Awdurdod yn dechrau ar gyfarfodydd hybrid pan fydd yn ddiogel yn gorfforol i wneud hynny a phan fo gan yr Awdurdod y dechnoleg i sicrhau eu bod yn gweithio'n foddhaol. Mae'r Awdurdod wrthi'n ymchwilio i'r dechnoleg a'r adnoddau sydd eu hangen i gynnal cyfarfodydd hybrid naill ai yn ei bencadlys ei hun neu mewn lleoliad arall.
- 3.4 Mae tymor cyfredol yr Awdurdod hwn yn dod i ben ym mis Mai 2022, pan gaiff aelodau newydd eu penodi yn dilyn yr etholiadau llywodraeth leol. Bydd yr Awdurdod yn ymgynghori â'r aelodau newydd ynghylch y fformat sydd orau ac amseriad y cyfarfodydd er mwyn sicrhau bod ei gyfarfodydd yn cael eu cynnal mewn modd ac ar adeg sy'n gweddu orau iddynt.
- 3.5 Ar hyn o bryd, mae'r Awdurdod yn defnyddio Zoom fel ei feddalwedd cynadledda o bell. Mae hyn yn golygu bod modd cymryd rhan drwy fideo a'r ffôn. Mae gan y Prif Swyddog Tân ddisgresiwn i newid y meddalwedd fel sydd fwyaf addas i'r Awdurdod.
- 3.6 Caiff cyfarfodydd eraill sy'n cynnwys aelodau, ond nad ydynt yn gyfarfodydd ffurfiol o'r Awdurdod na'i bwyllgorau, eu cynnal fel cyfarfodydd corfforol, hybrid neu o bell, yn dibynnu ar y fformat sy'n gweddu orau i natur y busnes dan sylw. Er enghraifft, caiff gweithgorau neu drafodaethau am faterion sensitif eu cynnal fel cyfarfodydd corfforol os ystyrir mai dyma sy'n gweddu orau i anghenion y cyfarfod penodol hwnnw.

4.0 Presenoldeb Aelodau, a Chworwm

- 4.1 Pan fo cyfarfod yn cael ei gynnal yn bersonol yn llwyr, mae'n hawdd dweud pwy sy'n bresennol fel bod modd cofnodi pwy sy'n mynychu'r cyfarfod.

- 4.2 Pan fo cyfarfod yn cael ei gynnal yn rhannol ar-lein, ystyrir bod aelodau'n bresennol os ydynt wedi ymuno â'r cyfarfod o bell/hybrid a'u camera ymlaen. Weithiau, mewn achos o gysylltedd gwael, rhaid i gyfranogwyr ddiffodd eu camera er mwyn gwella'r sain neu hyd yn oed ddeialu i mewn i'r cyfarfod gan ddefnyddio dolen ffôn. Mewn amgylchiadau o'r fath, bydd y Cadeirydd a'r Clerc yn penderfynu a ddylid trin person fel pe bai'n bresennol neu beidio.
- 4.3 Mewn cyfarfodydd corfforol, mae fel arfer yn bosib, yn ôl cynllun yr ystafell, ddweud pa rôl y mae person yn ei gyflawni. Nid yw hynny'n bosibl ar-lein, felly caiff cynghorwyr eu hadnabod drwy ddefnyddio'r rhagddodiad "Cyng." cyn eu henw a bydd gan y swyddogion deitl eu swydd ar ôl eu henw. Bydd cynghorwyr sydd â hawl i bleidleisio yn cael eu hadnabod gyda marc arall wrth eu henw fel ei bod yn glir pwy sy'n gallu pleidleisio neu beidio.
- 4.4 Pan fo angen i aelod ddatgan buddiant personol a rhagfarnol mewn eitem, mae cod ymddygiad y cynghorwyr yn ei gwneud yn ofynnol iddo adael y cyfarfod tra bydd yr eitem honno'n cael ei thrafod. Bydd y modd o fodloni'r gofyniad hwn yn dibynnu ar a yw'r aelod yn bresennol yn gorfforol ynteu'n rhithiol:
1. Rhaid i aelod sy'n bresennol yn gorfforol adael yr ystafell lle mae'r cyfarfod yn cael ei gynnal yn ystod yr eitem honno – nid yw symud i ran arall o'r ystafell neu aros yn dawel yn ddigonol; a
 2. Bydd aelod sy'n mynychu'n rhithiol (naill ai mewn cyfarfod o bell neu gyfarfod hybrid) yn cael ei symud i lobi rithiol yn ystod yr eitem honno, lle bydd yn methu gweld na chlywed y drafodaeth am yr eitem honno.
- 4.5 Yn ystod cyfarfod o bell neu gyfarfod hybrid, gallai un person neu fwy brofi anawsterau cysylltu sy'n golygu nad yw'n gallu clywed neu ei fod hyd yn oed "syrthio allan" o'r cyfarfod yn gyfan gwbl. Os bydd cworwm o hyd yn y cyfarfod, gall y Cadeirydd dewis naill ai barhau gyda'r cyfarfod, aros am gyfnod i'w galluogi i ailgysylltu, neu ohirio'r cyfarfod tan amser/dyddiad arall.

5.0 Cadeirio Cyfarfodydd a phleidleisio

- 5.1 Mae cadeirio cyfarfod sydd mewn lleoliadau lluosog yn wahanol iawn i gadeirio cyfarfod wyneb yn wyneb. Bydd angen i Gadeiryddion gael cymorth i gyflawni eu rôl mewn ffyrdd penodol. Bydd gwaith y Cadeirydd yn arbennig o heriol pan fo cyfarfod yn cael ei gynnal mewn lle corfforol gyda dim ond ambell gyfranogwr yn ymuno o bell. Gweler hefyd yr adran isod ar Gefnogaeth a Chymorth yn ystod y cyfarfod.

- 5.2 Ymhob cyfarfod, bydd y Cadeirydd, naill ai'n bersonol neu drwy'r swyddogion sy'n cefnogi'r cyfarfod, yn:
- sicrhau bod gwylwyr o blith y cyhoedd yn cael eu croesawu a bod y busnes yn cael ei esbonio mewn modd dealladwy, gan gynnwys gweithredu'r cyfarfod ei hun mewn lleoliadau lluosog;
 - sicrhau cyn dechrau'r cyfarfod fod pawb yn gallu cael mynediad i'r cyfarfod, a bod pawb yn gallu gweld a chlywed ei gilydd (pan fo'r gyfraith yn gwneud hynny'n ofynnol ar gyfer cyfarfodydd penodol) neu glywed ei gilydd (ar gyfer cyfarfodydd ffurfiol eraill);
 - esbonio bod cyfieithu ar y pryd ar gael, a bod croeso i gyfraniadau yn Gymraeg ac yn Saesneg;
 - ar ddechrau'r cyfarfod, eu cyflwyno eu hunain, y pwyllgor, y swyddogion allweddol sy'n bresennol a chyfranogwyr eraill er mwyn sicrhau bod y rhai sy'n gwyllo neu'n gwrando ar ddarllediad yn ymwybodol o bwy yw pwy;
 - atgoffa am drefniadau'r cyfarfod a'r polisiau, yn enwedig yn ymwneud ag ymddygiad ac ymarweddiad e.e. rhoi microffon ar fud pan na fyddwch yn siarad, sut i bleidleisio ac ati;
 - sicrhau bod pawb yn cael cyfle teg i gymryd rhan yn y ddadl ni waeth a ydynt yn bresennol yn gorfforol, ar-lein neu'n deialu i mewn i'r cyfarfod;
 - gwirio'n achlysurol yn ystod y cyfarfod nad oes neb wedi'i 'golli' oherwydd materion technegol,
 - fframio'r cyfarfod drwy atgoffa beth yw pwrpas bob eitem ar yr agenda, ac os oes angen, rhoi crynodeb o'r penderfyniadau cyn unrhyw bleidlais;
 - esbonio'r dull pleidleisio i'w fabwysiadu ar gyfer y cyfarfod, neu ar gyfer yr eitem benodol honno os yw'n wahanol (e.e. os gofynnir am bleidlais â chofnod)
- 5.3 Bydd y dull o bleidleisio mewn cyfarfodydd yn dibynnu ar fformat y cyfarfod, arwyddocâd y mater a drafodir, a lefel y ffurfioldeb. Yn aml, mae dangos dwylo yn anymarferol mewn cyfarfodydd o bell/cyfarfodydd hybrid oherwydd gall fod yn anodd gweld yr holl bobl sy'n cymryd rhan yn y cyfarfod os oes sawl sgrin o gyfranogwyr.
- 5.4 Caiff y Cadeirydd, yn ôl cyngor y Clerc neu'r Prif Swyddog Tân, ddefnyddio un o'r dulliau canlynol:
- 1) Cydsyniad cyffredinol – rhagdybir cytundeb yr aelodau oni bai eu bod yn nodi drwy'r botwm sgwrsio neu drwy ddweud eu bod yn dymuno pleidleisio yn erbyn neu ymatal ar gyfer eitem
 - 2) Galw enwau – gofynnir i bob cynghorydd yn ei dro sut mae'n dymuno pleidleisio

- 3) Pleidleisiau electronig - gallai'r datrysiaid fideo-gynadledda gynnig opsiwn pleidleisio a fydd yn mynd ati'n awtomatig i gyfrif y pleidleisiau o blaid ac yn erbyn cynnig (mae'r botwm hwn ar gael yn Zoom), ac mae rhai botymau pleidleisio'n cyflawni swyddogaeth debyg mewn rhai ystafelloedd cyfarfod (er enghraifft siambr y Cyngor yn swyddfeydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy)
- 5.5 Pan fo rhai cynghorwyr yn ymuno dros y ffôn, efallai y bydd raid i'r cadeirydd ofyn iddynt yn unigol sut maent yn dymuno pleidleisio oherwydd efallai na fydd dulliau eraill yn addas.
- 5.6 Bydd y Clerc yn rhoi gwybod i'r Cadeirydd beth yw canlyniad unrhyw bleidlais.

6.0 Y cyhoedd yn mynychu ac yn cymryd rhan

- 6.1 Mae holl gyfarfodydd yr Awdurdod a'i bwyllgorau yn agored i'r cyhoedd, ac eithrio pan ydynt yn ystyried amrediad bach o eitemau a nodwyd mewn statud (gweler yr adran Gwybodaeth Gyfrinachol neu Eithriedig isod). Pan gynhelir cyfarfodydd hybrid, caiff dyddiad, amser a lleoliad y cyfarfod eu cyhoeddi a bydd gan y cyhoedd hawl i fynychu'r cyfarfod yn bersonol. Bydd y cod mynediad ar gyfer y cyfarfod ar gael hefyd.
- 6.2 Caiff aelodau'r cyhoedd siarad yng nghyfarfodydd yr Awdurdod Llawn am faterion sy'n effeithio arnynt. Bydd y rheolau canlynol yn gymwys ar gyfer aelodau'r cyhoedd sy'n cymryd rhan mewn cyfarfodydd:
- i. Caiff unrhyw aelod o'r cyhoedd sy'n byw, yn gweithio, yn gwirfoddoli neu'n rhedeg busnes/sefydliad yng Ngogledd Cymru gymryd rhan yng nghyfarfodydd yr Awdurdod Llawn yn unol â'r rheolau hyn;
 - ii. Caiff aelod o'r cyhoedd, drwy roi'r cyfnod rhybudd angenrheidiol, gyflwyno:
 - a. ei fwriad i wneud sylwadau; neu
 - b. hyd at 3 chwestiwn (y cyfanswm heb fod yn gysylltiedig â nifer yr eitemau ar yr agenda y mae'r cwestiynau i'w gofyn amdanynt)mewn perthynas ag eitem neu eitemau ar agenda cyfarfod i ddod o'r Awdurdod Llawn. Wrth gyflwyno rhybudd, rhaid i'r aelod o'r cyhoedd roi holl destun y sylwadau i'w gwneud neu'r cwestiwn/cwestiynau i'w gofyn

- iii. Mae'r cyfnod rhybudd angenrheidiol wedi'i nodi isod mewn diwrnodau gwaith clir cyn y cyfarfod, heb gyfrif y diwrnod pryd cyflwynir y sylwadau/cwestiynau na diwrnod y cyfarfod ei hun.
 - a. ar gyfer sylwadau, y rhybudd angenrheidiol yw 5 diwrnod gwaith clir; a
 - b. ar gyfer cwestiynau, y rhybudd angenrheidiol yw 2 ddiwrnod gwaith
- iv. Caiff y Prif Swyddog Tân neu'r Clerc wrthod derbyn unrhyw sylwadau neu gwestiynau pan fo'r mater yn un o'r canlynol, neu'n ymddangos i fod yn un o'r canlynol
 - a. anghysylltiedig â swyddogaethau a chyfrifoldebau'r Awdurdod Tân
 - b. difenwol o unrhyw berson
 - c. gwacsaw neu flinderus neu ymosodol
 - d. testun achosion cyfreithiol sy'n cael eu bygwth neu sy'n mynd ymlaen
 - e. gofyn am ddatgelu gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig
 - f. ymwneud â chwyn ffurfiol sydd eisoes wedi'i chyflwyno i'r Awdurdod
 - g. ymwneud â chyflogaeth gyfredol neu flaenorol gweithiwr gyda'r Awdurdod
 - h. cynnwys honiad yn erbyn, neu sylwadau am ymddygiad, Aelodau neu Swyddogion unigol;
- v. Caiff aelod o'r cyhoedd sy'n gwneud sylwadau neu'n gofyn cwestiynau siarad am hyd at 3 munud i gyd (ni waeth sawl eitem ar yr agenda y mae'n dymuno gwneud sylwadau amdanynt neu sawl cwestiwn y mae'n dymuno ei ofyn). Caiff y Cadeirydd, gyda chytundeb y person hwnnw, drin cwestiwn fel be bai wedi'i ddarllen
- vi. Caniateir uchafswm o 15 munud ymhob cyfarfod ar gyfer sylwadau a/neu gwestiynau. Mae gan y Cadeirydd ddisgresiwn i ymestyn y terfynau hyn
- vii. I ymateb i sylw, caiff yr Awdurdod naill ai
 - a. cyfeirio'r mater heb drafodaeth at y Prif Swyddog Tân i ymchwilio iddo ac adrodd yn ôl i'r Awdurdod neu i un o'i Bwyllgorau;
 - b. ei ystyried os yw'n ymwneud ag eitem ar agenda cyfredol neu i ddod (ar yr adeg pryd caiff yr eitem honno ei hystyried); neu
 - c. cofnodi'r sylw a pheidio â chymryd unrhyw gamau pellach.
- viii. Pan fo un neu ragor o gwestiynau wedi cael eu gofyn, bydd y Cadeirydd yn rhoi ateb ar lafar yn y cyfarfod. Os nad yw'r sawl sy'n gofyn yno'n bresennol, caiff yr ateb ei roi yn ysgrifenedig.
- ix. Pan fo'r Cadeirydd wedi ateb y cwestiwn, caiff y person ofyn un cwestiwn atodol ar gyfer pob ateb. Os yw person yn gofyn mwy nag 1 cwestiwn, caiff ofyn mwy nag 1 cwestiwn atodol ond rhaid i bob un fod ar gyfer ateb gwahanol.

- x. Mae gan y Cadeirydd ddisgresiwn ynglŷn â sut i ddelio â sylwadau a/neu gwestiynau yn y cyfarfod, er mwyn sicrhau bod busnes y cyfarfod, gan gynnwys y sylwadau/cwestiynau, yn cael ei drin mewn modd effeithiol. Caiff y Cadeirydd roi ystyriaeth i unrhyw fater wrth wneud hynny ond bydd yn ystyried materion fel nifer y sylwadau/cwestiynau, yr angen i gyfuno sylwadau neu gwestiynau sy'n delio â'r un pwnc a phan fo'n berthnasol, y ffaith fod yr Awdurdod wedi rhoi sylw i bynciau tebyg yn ddiweddar.

6.3 Rhoddir recordiadau o gyfarfodydd ar wefan yr Awdurdod hefyd.

7.0 Gwybodaeth Gyfrinachol neu Eithriedig

- 7.1 Gellir cynnal cyfarfodydd yn llwyr neu'n rhannol yn breifat pan ydynt yn ystyried gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig. Rhaid i'r cyfarfod benderfynu symud i sesiwn breifat, a gallai, pan yw'n ystyried gwybodaeth eithriedig, benderfynu ystyried yr wybodaeth yn gyhoeddus ar yr amod na fyddai gwneud hynny'n torri rhwymedigaethau cyfreithiol yr Awdurdod (er enghraifft o dan ddeddfwriaeth diogelu data).
- 7.2 "Gwybodaeth gyfrinachol" yw
 - (a) gwybodaeth a roddir i'r cyngor gan un o adrannau'r Llywodraeth ar delerau (ym mha bynnag fodd y mynegir hwy) sy'n gwahardd datgelu'r wybodaeth i'r cyhoedd; a
 - (b) gwybodaeth y mae ei datgelu i'r cyhoedd wedi'i wahardd gan neu o dan unrhyw ddeddfiad neu gan orchymyn llys.
- 7.3 Mae "Gwybodaeth eithriedig" wedi'i diffinio yn Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd) ac mae'n cynnwys, er enghraifft, wybodaeth sy'n tueddu i adnabod unigolyn, neu'n ymwneud â materion ariannol unigolyn.
- 7.4 Pan fo gwybodaeth gyfrinachol wedi'i chynnwys o fewn agenda cyfarfod, ni chaiff ei chyhoeddi. Pan fo gwybodaeth eithriedig wedi'i chynnwys o fewn agenda, ni chaiff ei chyhoeddi oni bai fod y cyfarfod yn penderfynu ystyried y mater yn gyhoeddus, pryd bydd yr Awdurdod yn sicrhau bod cymaint o wybodaeth â phosibl ar gael i'r cyhoedd heb dorri ei rwymedigaethau cyfreithiol.
- 7.5 Bydd y Prif Swyddog Tân a/neu'r Clerc yn penderfynu a yw gwybodaeth yn gyfrinachol neu'n eithriedig i ddiben penderfynu a yw am ei chyhoeddi o fewn agenda ynteu am ddarparu copïau i aelodau'r cyhoedd.

8.0 Ymddygiad ac Ymarweddiad

- 8.1 Oherwydd y ffordd y cânt eu cynnal, mae'n haws i sŵn allanol darfu ar gyfarfodydd rhithiol a hybrid nag ar gyfarfodydd corfforol. Er mwyn sicrhau bod cyfarfodydd yn cael eu cynnal yn drefnus a bod pawb yn gallu clywed yr hyn sy'n cael ei ddweud, gofynnir i'r holl gyfranogwyr gadw eu meicroffon yn fud hyd nes y bydd y cadeirydd yn galw arnynt i siarad.
- 8.2 Fel y crybwyllir uchod, gofynnir i aelodau sy'n cymryd rhan mewn cyfarfod gadw eu camerâu ymlaen, oni bai fod angen iddynt eu diffodd i wella ansawdd.
- 8.3 Mae'r meddalwedd fideo-gynadledda yn cynnwys botwm "sgwrsio". Os defnyddir y sgwrsio i wneud pwyntiau mewn dadl neu i ofyn cwestiynau, gall hyn darfu'n fawr ar rai eraill sy'n cymryd rhan yn y cyfarfod ac nid yw'r sylwadau/cwestiynau ar gael i unrhyw un sy'n bresennol yn gorfforol neu sy'n deialu i mewn i'r cyfarfod.
- 8.4 Felly, dyma'r unig adegau pryd y dylid defnyddio'r botwm sgwrsio:
- 1) pan ddefnyddir y dull cydsyniad cyffredinol, i nodi pleidlais yn erbyn neu ymataliad
 - 2) i nodi ymddiheuriadau am gyrraedd cyfarfod yn hwyr neu am adael yn gynnar
- 8.5 Fodd bynnag, bydd y Clerc yn monitro'r botwm sgwrsio ac yn rhoi gwybod i'r Cadeirydd am unrhyw sylwadau a wneir yn y sgwrs, ac a oes rhywun wedi'i ddefnyddio i nodi pleidlais yn erbyn neu ymatal ynghylch cynnig.
- 8.6 Rhaid i unrhyw berson sy'n dymuno siarad mewn cyfarfod godi ei law i nodi ei fwriad. Bydd y Cadeirydd yn galw pobl i siarad yn y drefn o'i ddewis. Nid yw'n wastad yn hawdd gweld pan fo person sy'n cymryd rhan o bell yn codi ei law yn gorfforol felly rhaid defnyddio'r botwm "codi llaw" o fewn y meddalwedd fideo-gynadledda i nodi awydd i siarad. Bydd angen i unrhyw un sy'n deialu i mewn nodi ar lafar ei ddymuniad i siarad, gorau oll heb darfu ar siaradwr arall i wneud hynny.

9.0 Tarfu ar Gyfarfodydd

- 9.1 Mae rheolau gweithdrefn Cyfarfodydd yr Awdurdod yn cynnwys darpariaethau sy'n galluogi'r Cadeirydd i fynnu bod rhywun yn cael ei dynnu o gyfarfod am darfu. Yn achos rhywun sy'n mynychu cyfarfod drwy fideo-gynadledda, gwneir hyn drwy ei dynnu o'r cyfarfod. Yn achos rhywun sy'n bersonol yn gorfforol, bydd yn cael ei hebrwng o ystafell y cyfarfod. Hefyd, caiff y cadeirydd ohirio cyfarfod er mwyn caniatáu amser i'r tarfu ddod i ben.
- 9.2 Mae gan y Cadeirydd ddisgresiwn i aildderbyn y person i gyfarfod os yw wedi'i fodloni na fydd y person yn tarfu mwy.

10.0 Hysbysiadau, agendâu, ac adroddiadau

- 10.1 Rhaid i'r Awdurdod gyhoeddi'r dogfennau isod mewn perthynas â'r cyfarfodydd sy'n dod o dan y protocol hwn. Bydd y dogfennau ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.
- 1) hysbysiad cyhoeddus o'r cyfarfod (o adran 100A(6A) Deddf Llywodraeth Leol 1972), sy'n gorfod cynnwys y canlynol:
 - a. pan fo'r cyfarfod, neu'r rhan o gyfarfod, yn agored i'r cyhoedd ac yn cael ei gynnal drwy ddull o bell yn unig, manylion amser y cyfarfod a sut i gael mynediad ato;
 - b. pan fo'r cyfarfod yn un hybrid neu gorfforol, manylion amser a lleoliad y cyfarfod a sut i gael mynediad ato;
 - c. pan fo'r cyfarfod yn un hybrid neu gorfforol, manylion amser a lleoliad y cyfarfod a'r ffaith nad yw'n agored i'r cyhoedd;
 - d. pan nad yw'r cyfarfod yn agored i'r cyhoedd a'i fod yn cael ei gynnal o bell yn unig, rhoi manylion amser y cyfarfod, a'r ffaith ei fod yn cael ei gynnal o bell yn unig ac nad yw'n agored i'r cyhoedd.
 - 2) Copïau o agenda ac unrhyw adroddiad ar gyfer y cyfarfod, oni bai fod yr adroddiad yn debygol o gael ei ystyried pan nad yw'r cyfarfod yn agored i'r cyhoedd.
 - 3) Unrhyw bapurau cefndirol fel y diffinnir gan adran 100D Deddf Llywodraeth Leol 1972, oni bai fod y Prif Swyddog Tân neu'r Clerc yn penderfynu nad yw'n rhesymol yn ymarferol i gyhoeddi dogfen sydd wedi'i chynnwys yn y rhestr yn electronig, pryd bydd raid i un copi o leiaf o'r ddogfen fod yn agored i'w harchwilio yn swyddfeydd yr Awdurdod.

- 10.2 Gellir rhoi hysbysiad cyhoeddus unrhyw bryd ond rhaid cyhoeddi'r agenda a'r adroddiadau o leiaf 3 diwrnod clir cyn y cyfarfod pryd byddant yn cael eu hystyried. Os ychwanegir eitem at agenda, rhaid i gopïau o'r eitem neu'r agenda diwygiedig a chopïau o unrhyw adroddiad ar gyfer y cyfarfod yn ymwneud â'r eitem honno gael eu cyhoeddi ar yr adeg pryd ychwanegir yr eitem at yr agenda.
- 10.3 Gellir ystyried adroddiad mewn cyfarfod os nad yw wedi cael ei gyhoeddi yn unol â'r gofynion hyn os, oherwydd amgylchiadau arbennig y mae'n rhaid eu nodi yn y cofnodion, y bydd cadeirydd y cyfarfod o'r farn y dylid ystyried yr eitem yn y cyfarfod fel mater o frys.
- 10.4 Pan nad yw adroddiad cyfan, neu ran o adroddiad, yn cael ei gyhoeddi oherwydd y caiff ei ystyried pan nad yw'r cyfarfod yn agored i'r cyhoedd, rhaid nodi "Ddim i'w gyhoeddi" arno, a rhaid cynnwys y paragraff perthnasol o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, sef pryd mae'r Awdurdod yn debygol o eithrio'r cyhoedd yn ystod yr eitem y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi.
- 10.5 Os na fydd cyfarfod yn cael ei gynnal o bell, rhaid darparu, ar gyfer aelodau o'r cyhoedd sy'n bresennol yn y cyfarfod, nifer resymol o gopïau o agenda ac adroddiadau'r cyfarfod ar gyfer y rhannau o'r cyfarfod a fydd yn cael eu cynnal yn gyhoeddus. Caiff copïau electronig o'r agenda a'r adroddiadau a gaiff eu hystyried yn gyhoeddus eu hanfon at unrhyw bapur newydd sy'n gofyn amdanynt.

11.0 Cofnodi Penderfyniadau, a Chofnodion

- 11.1 Ar ôl cyfarfod y mae'r protocol hwn yn ymwneud ag ef, rhaid i'r Awdurdod gyhoeddi'r dogfennau isod. Bydd y dogfennau ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.
- 1) cyn pen saith diwrnod gwaith ar ôl y cyfarfod, bydd yr Awdurdod yn cyhoeddi nodyn yn electronig yn datgan—
 - i. enwau'r aelodau a fynychodd y cyfarfod, ac unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb;
 - ii. unrhyw ddatganiadau buddiant;
 - iii. unrhyw benderfyniad a wnaed yn y cyfarfod, gan gynnwys canlyniadau unrhyw bleidleisiau, ond gan eithrio unrhyw beth sy'n ymwneud â phenderfyniad a wnaed pan nad oedd y cyfarfod yn agored i'r cyhoedd gan ei fod yn datgelu gwybodaeth eithriedig.
 - 2) cofnodion drafft y cyfarfod, ac eithrio cofnodion y trafodion pryd nad oedd y cyfarfod yn agored i'r cyhoedd,
 - 3) copi o agenda'r cyfarfod, a

- 4) copi o gymaint o unrhyw adroddiad ar gyfer y cyfarfod ag sy'n ymwneud ag unrhyw eitem yn ystod yr adeg pryd roedd y cyfarfod yn agored i'r cyhoedd.

12.0 Hyfforddiant, cefnogaeth a chymorth technegol

- 12.1 Caiff cynghorwyr gynnig hyfforddiant ar ddefnyddio meddalwedd fideo-gynadledda a/neu sut i ymuno â chyfarfodydd drwy ddeialu i mewn. Bydd swyddogion yn sicrhau bod cynghorwyr
- yn gallu mewngofnodi i gyfarfod ar-lein neu ddefnyddio'r cyfleuster deialu i mewn dros y ffôn
 - yn gallu defnyddio'r botymau mud/anfud, sgwrsio a chodi/gostwng llaw
 - yn ystyried y cefndir a fydd i'w weld pan fydd yn y cyfarfod
- 12.2 Bydd swyddogion hefyd yn cynnig cefnogaeth i aelodau o'r cyhoedd sy'n dymuno ymuno â chyfarfod o bell neu dros y ffôn.
- 12.3 Pan fo cyfarfod wedi dechrau, nid oes lawer o amser ar gael yn aml i helpu i ddatrys anawsterau wrth gysylltu o bell. Am y rheswm hwnnw, bydd y sesiwn ar-lein yn dechrau 15 munud cyn y cyfarfod ei hun er mwyn caniatáu mwy o gyfle i helpu os oes angen. Os bydd problem yn digwydd yn ystod y cyfarfod, bydd swyddogion yn rhoi cymorth i ddefnyddio'r meddalwedd fideo-gynadledda neu i ddeialu i mewn. Ni fydd cymorth technegol TG ar gael yn ystod y cyfarfod.